

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

YILDIZI PARLAYAN BİR FİNANSMAN YÖNTEMİ: KİTLE FONLAMASI SİSTEMİ

Gizem ERİM ÖZÇELİK

CROWDFUNDING

Konya Ticaret Odası

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Mayıs, 2021
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. KİTLE FONLAMASININ TANIMI VE ARKA PLANI	2
3. KİTLE FONLAMASI UNSURLARI	3
4. BAŞLICA KİTLE FONLAMASI TÜRLERİ	4
5. KİTLE FONLAMASININ ÜLKEMİZDEKİ DURUMU VE GİDİŞATI	5
6. KİTLE FONLAMASI İSTATİSTİKLERİ VE RİSKLERİ	7
7. EN İYİ 10 KİTLE FONLAMASI PLATFORMU	9
8. SONUÇ	14
9. KAYNAKÇA	15

1. GİRİŞ

Kitle fonlaması ilk olarak; Fransa tarafından ABD'ye yüzüncü yıl hediyesi olarak hazırlanan Özgürlük Heykeli 4 Kasım 1885 günü New York'a ulaşmış, finansal sıkıntılar nedeniyle heykelin kaidesi Amerika tarafından hazırlanamamıştır. Bunun üzerine gazeteci ve yayıncı Joseph Pulitzer heykelin kaidesinin yapımı için sahip olduğu "World" gazetesi aracılığıyla 100 bin dolar bağışlayacağını açıklamış ve herkese küçük de olsa bağış yapma çağrısında bulunmuştur. Bu çağrı, kitlelerin değişim yaratmak için ne kadar büyük bir güç olduğunu göstermiştir. Bu olay bugünkü kitle fonlaması finansman modelinin ilk örneği olmuş ve iş modelinin temelini oluşturmuştur.

"Kitle fonlaması" terimi kulağa pek tanıdık gelmese de sosyal medyada bunun bir örneğine rastlamış olmak muhtemeldir. Kitle fonlaması, bir proje veya amaç için çevrimiçi olarak büyük bir grup insan aracılığıyla fon toplama fikrini ifade etmektedir. Bireyler veya küçük işletmeler, fikirlerini hayata geçirmek amacıyla erken aşamada destek almak için bu sistemden faydalanmaktadır.

Kitle fonlaması web siteleri, internet erişimi olan herkese sosyal ağlarına ve ötesine bir fikir sunma ve projelerini gerçekleştirmek için fon toplama fırsatları sunmaktadır. Geleneksel fonlama yöntemleri yorucu prosedürler gerektirebileceğinden, kitle fonlaması alternatif bir fonlama yöntemi olarak insanların dikkatini çekmektedir.

Kitle fonlaması kavramının asıl yükselişi ise 2008-2012 arasında yaşanan küresel ekonomik kriz dönemidir. Bu dönemde finansman sağlamakta zorluk çeken girişimciler, teknolojinin getirdiği kolaylıkları kullanarak çok sayıda kişiden küçük tutarlar halinde para toplamaya başlamıştır. Çünkü girişimcilerin karşılaştıkları en büyük sorun finansal kaynaklara ulaşmadaki sıkıntılardır. Öz kaynakları, aileleri, çevreleri ve hatta finansal ve devlet kurumlarının yetersiz kaldığı noktalarda kitlesel fonlama imdatlarına yetişmiştir.

Çalışmamızda sistemin işleyişi, yatırım yapacak yeni arka plan sunması, girişimcilere sağladığı maliyet avantajı ve ülkemizdeki kanuni dayanağı konuları aktarılmaya çalışılacaktır.

2. KİTLE FONLAMASININ TANIMI VE ARKA PLANI

Geçmişte, iş finanse edilmek istediğinde ister bir proje olsun ister bir şirket ya da başlamak için sermaye gerektiren herhangi bir şey olsun para toplamanın birkaç yolu vardı. Kredi çekmek yoluyla borçlanılabilir, klasik bir yöntem olsa da aile üyeleri ve eş-dosttan talep edilebilir ya da melek ve VC (risk sermayesi) yatırımcılardan para toplanırdı. Hatta “önyüklenme finansmanı” yolunu takip ederek mümkün olduğu kadar çok para toplanabilirdi. 2000’li yılların sonunda dördüncü bir seçenek olarak “kitle fonlaması” geçerli hale geldi.

Kitle fonlaması sistemi, çok sayıda insandan para toplamanın bir yoludur. Çoğunlukla yeni başlayan şirketler veya büyüyen işletmeler tarafından alternatif fonlara erişmenin bir yolu olarak kullanılmaktadır. Sistem; yeni projelere, işletmelere veya fikirlere kaynak bulmak için kullanılmaktadır. Büyük insan grupları, bir şirket veya projeyi hayata geçirmekte kullanılacak sermayeyi sağlamak için küçük bireysel yatırımları bir araya getirmektedir. Bireyler, hayır kurumları veya şirketler belirli amaçlar için bir kampanya oluşturabilmekte ve herkes bu kampanyaya katkıda bulunabilmektedir. Kitle fonlaması aslında, bir dizi fonu finanse etmek için kullanılan çağdaş bir yöntemin adıdır.

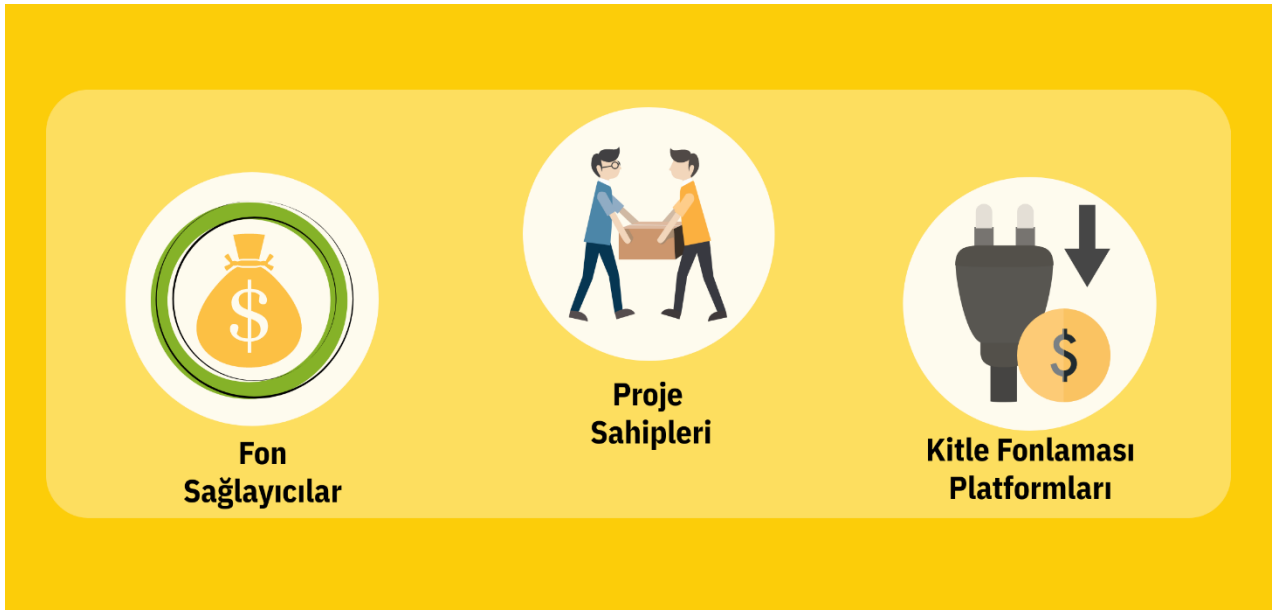

Kitle fonlaması projeleri, hedefleri ve büyüklükleri açısından farklılık gösterebilmektedir. Küçük sanatsal projelerden geleneksel risk sermayesi yatırımlarına kadar uzanabilmektedir. Teknik olarak kitle fonlaması, proje sahipleri ve fon verenler arasındaki işlemleri kolaylaştırmak için web teknolojilerini ve mevcut çevrimiçi ödeme sistemlerini kullanmaktadır.

Kitle fonlaması durumunda hedef, genellikle çevrimiçi platformları özel olarak kullanarak yatırımlar için para toplamaktır. Başka bir deyişle, kitle fonlaması, küçük bir yatırımcı grubundan para toplamak yerine, proje sahiplerinin çok sayıda kişiden para almasına yardımcı olmakta ve her bir kişi çok az miktarda para sağlamaktadır. Bu tür yatırımlar; öz sermaye alımı, kredi, ürünün ön siparişi veya bağış olarak ortaya çıkabilmektedir.

3. KİTLE FONLAMASI UNSURLARI

Kitle fonlaması platformları, fon sağlayıcıları ve proje sahiplerini aracı olarak hareket ederek birbirine bağladığından, buna göre üç taraflı entegre bir kitle fonlaması işlemi oluşturmaktadır. Bunlar; kitle fonlaması platformları (web siteleri), fon sağlayıcılar ve proje sahipleridir.

Bir projesi olan herkes kitlesel fonlama talebinde bulunabilmektedir. Kitle fonlamasında, sadece kar amaçlı çalışmaların fonlanması için oluşturulan bir yapı olmadığından proje sahibinin bir girişimci olması şart değildir. Herhangi bir sosyal sorumluluk projesi, organizasyon, film çekimi de kitle fonlamasının konusu olabilmektedir.

Kitle fonlaması sisteminde, toplum tarafından bir çalışmaya maddi destek verilmektedir. Projeyi fonlayan kesim, projenin niteliğine göre bir getiri beklentisi ile yatırım amaçlı destek sağlayabileceği gibi sosyal amaçlı olarak da maddi bir getiri beklentisi olmadan projeye destek sağlayabilmektedir.

Kitlesel fonlama platformu ile kastedilen web sitesidir. Bu platformlar, bir ürün veya projeye destek vermek isteyenleri proje sahipleri ile buluşturarak, ürün ve projelerin gerçekleşmesine katkı sağlamaktadır. Platformlarda destek bekleyen bir ürün veya projenin tanıtımı yapılmaktadır. Fon sahipleri ise platformlarda bulunan projelerden desteklemeye uygun gördükleri projeyi desteklemektedir. Platformların altyapısı doğrultusunda ödemeler, farklı ödeme araçları (kredi kartı, sanal kart, EFT, paypal vb.) veya farklı finansal varlıklar (sanal para, döviz, kıymetli maden vb.) ile yapılabilmektedir. Platform yöneticileri ödemelerden %5 civarında hizmet bedeli kesmektedir. Bazı platformlar ise projeler yeterli desteği alamadığında toplanan fonları herhangi bir kesinti yapmadan katılımcılara iade etmektedir.

4. BAŞLICA KİTLE FONLAMASI TÜRLERİ

Kitle fonlamasının içeriğine bağlı olarak, bu konudaki faaliyetler **finansal getirisi olan** ve **finansal getirisi olmayan** olarak sınıflandırılabilir:

4.1. Finansal Getirisi Olan Modeller:

Bunlar hisse bazlı kitlesel fonlama ve borçlanma kitle fonlama yöntemleridir. Aşağıda fonlama yöntemlerinden kısaca bahsedilmektedir.

4.1.1. Hisse Bazlı Kitlesel Fonlama (Equity Based Crowdfunding)

Hisse bazlı kitlesel fonlama platformları, kullanıcılarına bir girişime ya da projeye yatırım yapma olanağı tanımaktadır. Başka bir deyişle, bu platformlar tercih edilerek, seçilen projenin yatırımcısı ya da ortağı olmak için hisse satın alınabilmektedir. Girişim ya da proje başarılı olduğu takdirde hisse değerleri artabilir, böylelikle kazanç sağlanabilmektedir. Girişim veya projenin başarısız olması halinde ise, hisse değerlerinde düşme ya da kayıp yaşanabilmektedir.

Bu yöntem, finansman arayışında olan projelerin, şirketin hisselerini SPK lisanslı platformlar üzerinden satarak ve sermaye artışı gerçekleştirerek kitlesel yatırımcılardan sağlaması yöntemidir. Türkiye'de yasal hazırlığı tamamlanmış, tebliğ yayınlanmıştır.

4.1.2. Borçlanma Bazlı Kitlesel Fonlama (Debt Based Crowdfunding)

Finansman arayışında olan projelerin, yatırımcılardan borçlanarak fon toplamasıdır. Tahvil ihraç etmeye benzemektedir. Proje sahipleri, hedefledikleri fonu belirli koşullar ve zaman dilimi çerçevesinde potansiyel yatırımcılardan borçlanmaktadır. Sistemin güvenliğini sağlamak için, girişimciler platformlara teminat vermek durumundadır. Borcun vadesi dolmadan, proje sahibine projenin mülkiyeti teslim edilmemekte yalnızca işletme hakkı teslim edilmektedir. Türkiye'de yasal hazırlığı devam etmektedir.

4.2. Finansal Getirisi Olmayan Modeller:

4.2.1. Bağış Kitlesel Fonlama (Donation Based Crowdfunding)

Genellikle sosyal sorumluluk ya da yardım projelerinde uygulanan bir seçenektir. Yardım amacı taşıyan projelere destek olmak isteyen kullanıcılar, internet aracılığıyla seçtiği platform üzerinden farklı projelere bağış yaparak katkı sağlayabilmektedir. Bir hastalığın ya da sorunun çözümü üzerinde çalışılan projelerde de büyük çoğunlukla bu yöntemi esas alan platformlar tercih edilmektedir.

Fon verenler yatırım sonucunda bir hisse senedi elde etmemekle birlikte bunun yerine ödül, ürün veya ilgili projenin üyeliğini alabilmektedir. Bununla birlikte, çoğu durumda bağışçılar, değerli olduğunu düşündükleri bir şeye katkıda bulunmanın tatmininden başka karşılığında hiçbir şey almamaktadır.

4.2.2. Ödül Bazlı Kitlesel Fonlama (Reward Based Crowdfunding)

Finansman arayışında olan şirketin, ürününe ön sipariş olarak finansmanını kitleden sağladığı modeldir. Bireyler, katkıları karşılığında daha sonraki bir aşamada mal veya hizmet gibi finansal olmayan bir ödül alma beklentisiyle bir projeye veya işletmeye bağışta bulunmaktadır. Örneğin, kişiler yeni bir ürün yelpazesinin finanse edilmesine yardımcı olmakta ve daha sonra karşılığında o ürünü almaktadır. Ödüle dayalı kitle

fonlaması, albüm kaydı ve sinema filmi tanıtımı, özgür yazılım geliştirme, icat geliştirme, bilimsel araştırma ve sivil projeler dahil olmak üzere çok çeşitli amaçlar için kullanılmıştır.

5. KİTLE FONLAMASININ ÜLKEMİZDEKİ DURUMU VE GİDİŞATI

Türkiye’de kitlesel fonlama uygulamaları, henüz kuluçka devrindedir. Var olan platformların tamamı ürün bazlı kitlesel fonlama platformudur. Çünkü ürün bazlı platformlarda, proje sahipleri ve destekçileri birbirlerine karşı finansal bir yükümlülük içinde olmadığından yasal olarak bu türdeki fonlamanın önünde engel bulunmamaktadır.

Türkiye’de de Kasım 2017’de Sermaye Piyasası Kanunu’nda yapılan değişiklik ile SPK, kitle fonlamasına ilişkin yetkili kılınmıştır. Ocak 2019’da SPK, Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği (III-35/A.1) ile kitle fonlaması faaliyetleri ile platformlarına ilişkin ikincil düzenlemeyi yürürlüğe koymuştur. Ancak bu tebliğ adından da anlaşıldığı üzere borçlanmaya dayalı kitle fonlamasını düzenlememiştir.

25 Şubat 2020’de ise SPK’nın yapılan değişiklik ile borçlanmaya dayalı kitle fonlaması faaliyetlerine ilişkin SPK yetkili kılınarak, bu faaliyetlere bankacılık mevzuatı hükümlerinin uygulanmayacağına işaret edilmiştir. Bu gelişmenin akabinde SPK’nın borçlanmaya dayalı kitle fonlaması faaliyetlerine ilişkin ikincil düzenlemeyi oluşturması beklenmektedir.

SPK’nın III-35/A.2. sayılı Kitle Fonlaması Tebliği, 27 Ekim 2021 tarih ve 31641 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre kitle fonlaması faaliyetleri, kitle fonlaması platformları aracılığıyla yürütülecek ve söz konusu platformlar, sadece kitle fonlaması hizmeti veren anonim şirketler veya kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları ve aracı kurumlardan oluşan yatırım kuruluşları olabilecektir. Kitle fonlaması hizmeti verecek tüm platformların, bunun için SPK’dan izin alması gerekmektedir.

2021 yılı tebliğine göre; nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişilerin, bir takvim yılı içinde paya ve borçlanmaya dayalı kitle fonlaması yoluyla azami 50.000 TL yatırım yapabilmesi öngörülmüştür. Ancak bu sınır 200.000 TL’yi aşmamak kaydıyla yatırımcının platforma beyan ettiği yıllık net gelirinin %10’u olarak uygulanabilecektir. Ayrıca, nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişiler, borçlanmaya dayalı kitle fonlaması yoluyla bir projeye azami 20.000 TL yatırım yapabilecektir.

Kitle Fonlaması Türleri   Finansal Getirisi Olan Modeller   Finansal Getirisi Olmayan Modeller

Kitle Fonlaması Alt Türleri	Hisse Bazlı Kitlesel Fonlama	Borçlanma Bazlı Kitlesel Fonlama	Ödül Bazlı Kitlesel Fonlama	Bağış Kitle Fonlaması
Düzenleyici Otorite	SPK	SPK	-	-
Temel Düzenleme	SPKn md. 35/A Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği (III-35/A.1)	SPKn md. 35/A	Yardım Toplama Kanunu ve Borçlar Kanunu	Yardım Toplama Kanunu ve Borçlar Kanunu

Kaynak: <https://www.gsg hukuk.com/tr/bultenler-yayinlar/makale-yazilar/borclanmaya-dayali-kitle-fonlamasi.html>

Kitle fonlaması platformları, kitle fonlamasına aracılık eden ve elektronik ortamda hizmet sunan kurumlar olarak tanımlanmaktadır. Kanun gereği kitle fonlaması platformunun kurulması ve işletilmesi için SPK'dan izin alınması gerekmektedir. Ayrıca, yasa dışı faaliyet ve işlemlerde bulunan kitle fonlaması platformlarının faaliyet alanını sınırlamaya ve/veya faaliyeti durdurmaya ve/veya kalıcı veya geçici olarak engellemeye de SPK yetkilidir.

Bir kitle fonlaması platformu için kuruluş işlemlerinin en önemli aşaması, SPK'dan izin alınması sürecidir. Çünkü bir kitle fonlaması platformunun SPK'nın izni olmaksızın kişilerden fon topladığının tespit edilmesi halinde, SPK'nın talebi üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu söz konusu kitle fonlaması sitesine erişime izin vermemektedir.

Ülkemizde ilk kitlesel fonlama uygulaması 2010 yılında www.projemefon.com adlı platform ile kurulmuştur. ProjemeFon şu anda faaliyetlerini CrowdFON ismi ile devam ettirmektedir. Dünyada çok hızlı gelişmesine rağmen bizde istenilen düzeye ulaşmamıştır. Bunun temel nedeni kitlesel fonlamanın hem kavram olarak hem de içerik olarak Türkiye'de tam olarak bilinmemesidir.

Ülkemizde kitle fonlaması faaliyetlerinde bulunmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından listelenen ve faaliyet türü paya dayalı kitle fonlaması olan platformlar aşağıdaki gibidir:

- Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- Global Kitle Fonlama Platformu A.Ş.
- Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- Dijital Kitle Fonlama Platformu A.Ş.
- İno Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- Fongogo Kitle Fonlama Platformu A.Ş.
- Girişim Kitle Fonlama Platformu A.Ş.

6. KİTLE FONLAMASI İSTATİSTİKLERİ VE RİSKLERİ

Şirketler açısından bakıldığında kitle fonlaması, hızlı bir şekilde para toplamak için harika bir yoldur. Fakat bir şirketin kitle fonlaması kampanyası hedefine ulaşması, şirketin başarılı olduğu anlamına gelmemektedir. Çünkü başarılı olan yatırımın, getiri elde etmesi yıllar alabilmektedir. Yatırımcı bakış açısıyla ilerlendiğinde ise, tüm diğer yatırım biçimlerinde olduğu gibi, kitle fonlaması sisteminde de bazı riskler bulunmaktadır.

İlk olarak yatırımcılar elindeki tüm yatırımlarını kaybetme riskiyle karşı karşıyadır. Kitle fonlaması sisteminin doğası gereği erken aşama şirketlere yatırım yapılmaktadır. Erken aşama şirketlere yapılan yatırımlar ise her zaman belirli bir olgunluğa erişmiş, profesyonel bir yönetime sahip olan ve uygun yapıya erişmiş şirketlere yapılan yatırımlardan daha fazla risk içermektedir.

Küresel verilere göre erken aşama firmaların %50'lik kısmı ilk yıllarda iflas etmektedir. Tecrübe sahibi yatırımcılar bu riskin yüksekliği hakkında bilgi sahibidir. Kitle fonlaması yatırımcıları ise bu riskin boyutunu öngörmeyebilmektedir. Bu sebeple farkındalığın artırılması önemlidir. Akredite olmayan yatırımcılar için azami yatırım tutarı limitleri belirlenmesi yerinde olacaktır. Diğer yandan kitle fonlaması yatırımlarında çok fazla yatırımcı olmasından kaynaklı yatırımın yapılmasını takiben yatırımcı ilişkileri sebebiyle yönetim karmaşık bir hal alabilmektedir. Yatırımı başarısız hale getirebilecek bir etken olan bu durumla baş edebilmek için tüm yatırımcıların bir oylama grubu olarak yapılandırılarak ve zaman içinde yatırımcılarının hisselerini alarak önlenebilecektir.

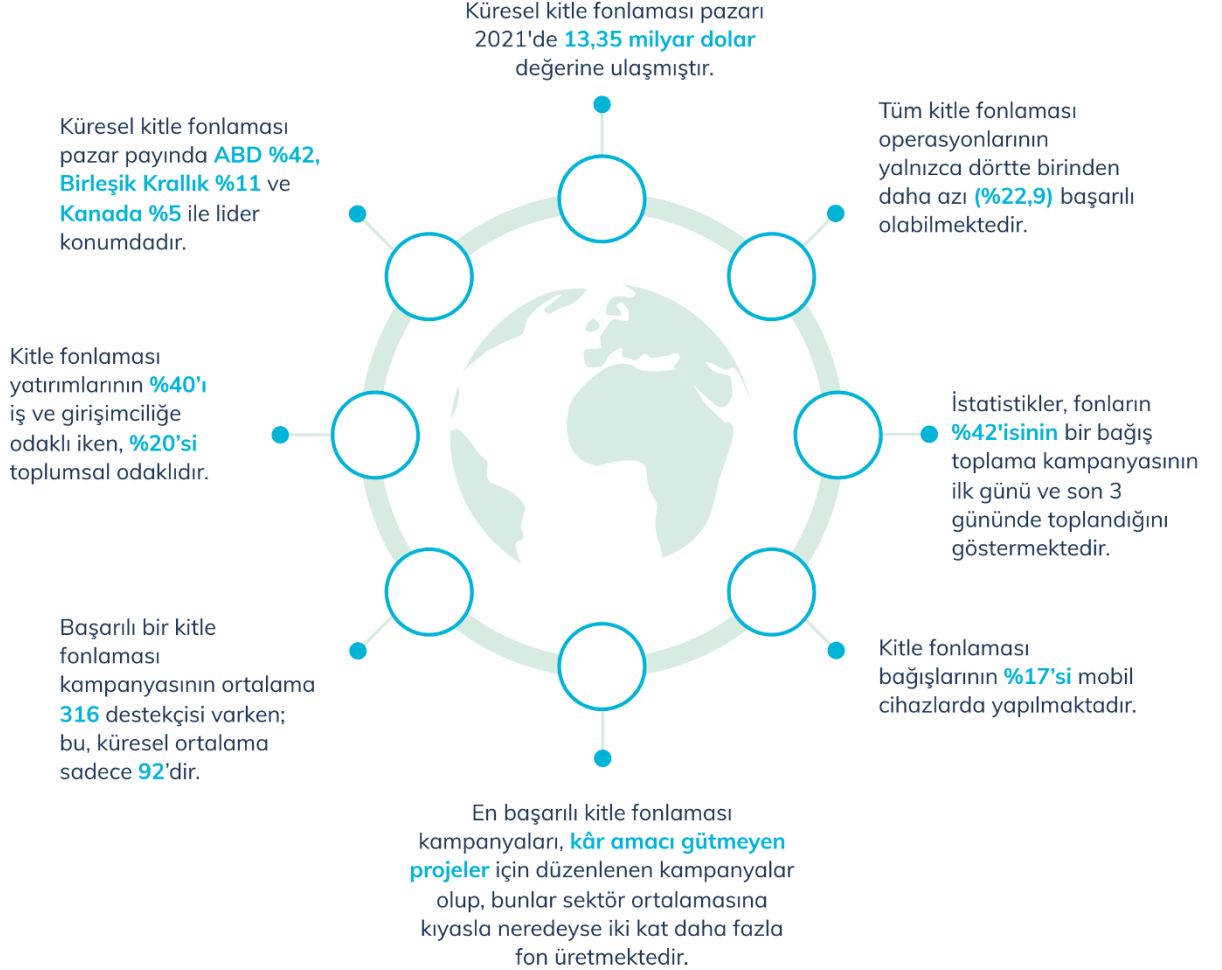
İkinci olarak kitlesel fonlama kapsamında nitelikli dolandırıcılık çok sık rastlanan bir durum değildir. Gerçekleştiğinde ise sahte platformlar aracılığıyla sahte ve olmayan firmalar için para toplanmasıdır. Yapılacak düzenlemeler ile yatırımcı ve girişimcileri karşılaşılabilecekleri riskler minimize edilebilecektir. Bu önlemler:

- Fon toplayanların geçmişteki faaliyetleri incelenmesi,
- Zorunlu denetim, gözden geçirme raporları hazırlanması,
- Finansmanı için fon toplanan projenin maliyetinin tamamını karşılayacak fonun toplanması halinde toplanan fonun kullanılabilir olması aksi takdirde toplanan fonun fon sağlayıcılara iade edilmesi,
- Geçmişte yaşanan dolandırıcılık durumları hakkında yatırımcıların bilgilendirilmesi,
- Kitlesel fonlama yatırımlarının ulusal bir düzenleyici yapı tarafından yetkilendirilmiş platformlar üzerinden yapılması,
- Fonun elde tutulabileceği süreyle ilgili kısıtlamaların getirilmesi.

Son olarak kara para aklama da bu sistemi kötüye kullanacak kimseler için bir dolandırıcılık mekanizmasıdır. Kitlesel fonlama platformlarında kullanılan elektronik ödeme sistemleri bu riski büyük ölçüde önlemektedir. Kitlesel fonlama platformlarının bulunduğu ülkelerde kara para aklamayla ilgili yasaların iyi bir şekilde uygulanması bu riski önemli ölçüde azaltmaktadır.

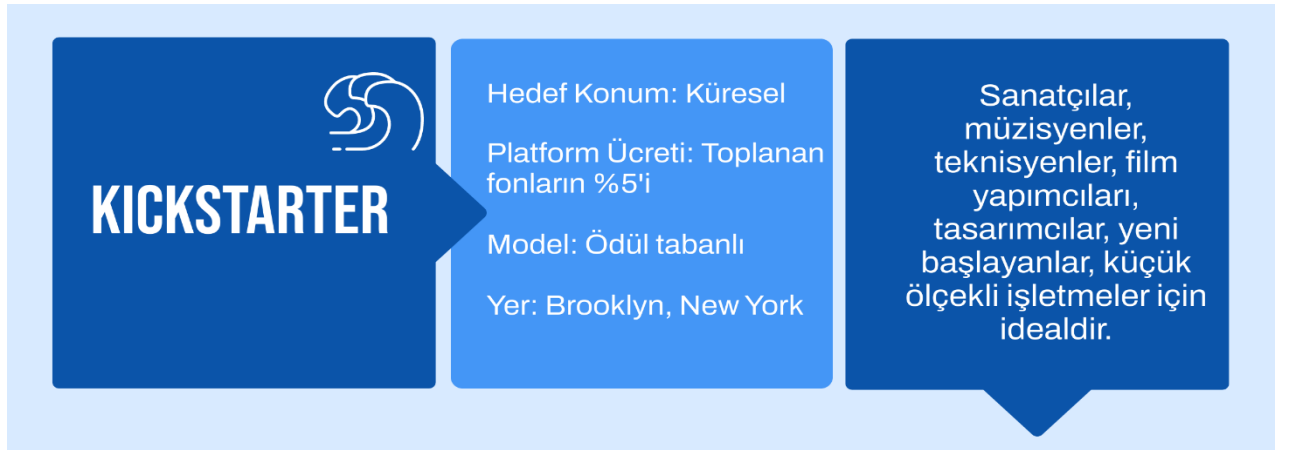
Kitle fonlaması ile ilgili bazı istatistikler aşağıdaki görseldeki gibidir:

YILDIZI PARLAYAN BİR FİNANSMAN YÖNTEMİ: KİTLE FONLAMASI SİSTEMİ

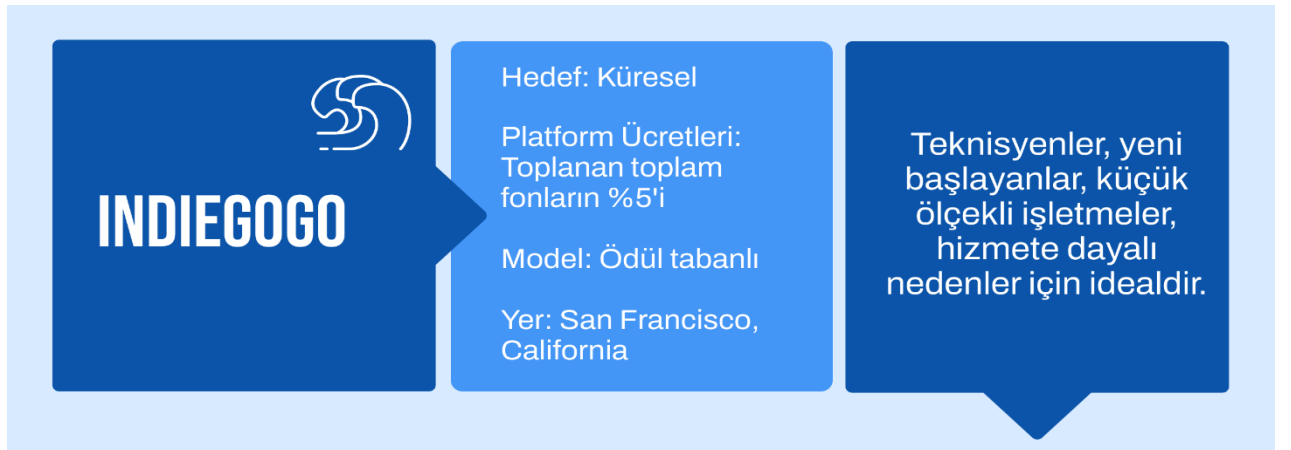
7. EN İYİ 10 KİTLE FONLAMASI PLATFORMU

Kickstarter, küresel kitle fonlaması platformlarından biridir. Girişimciler ve küçük ölçekli işletmeler için verimli bir kitle fonlaması platformudur. Genellikle bağımsız yapımcıların kullandığı bu hizmetten çizgi roman, dans, tasarım, moda, film&video, yemek, oyunlar, müzik, fotoğrafçılık, yayıncılık, teknoloji ve tiyatro olmak üzere toplamda 13 farklı dalda sanatçılar ve mucitler yararlanmaktadır. 2014 yılında, 22.252 proje Kickstarter üzerinde finanse edilmiştir. 2016 yılında toplamda 100.000 projenin hayata geçmesine vesile olduğunu duyurmuştur.

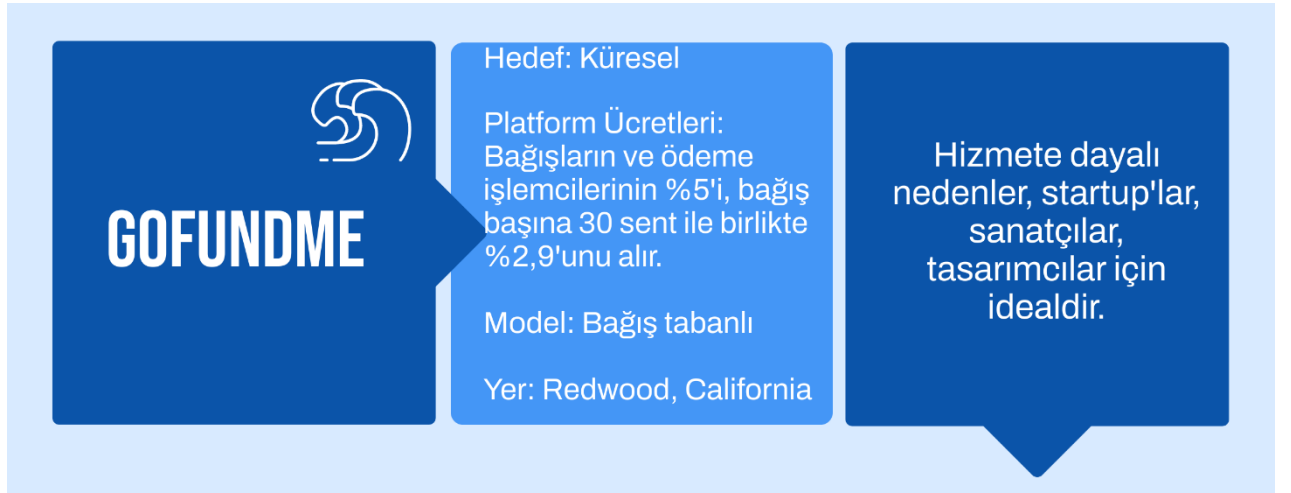
Indiegogo, ödüle dayalı bir sistem üzerinde çalışmaktadır. Yani bir projeye veya ürüne fon sağlamaya yardımcı olmak isteyen bağışçılar, yatırımcılar veya müşteriler, şirketteki hisse senedi yerine bağışta bulunabilmekte ve bir hediye alabilmektedir. Kasım 2016'dan itibaren öz sermayeye dayalı kampanyalar sunmak için MicroVentures ile ortaklık kurarak, akredite olmayan yatırımcıların öz sermaye hisseleriyle katılmasına izin vermiştir.

2014 yılında Indiegogo, insanların acil durumlar, tıbbi harcamalar, kutlamalar veya diğer yaşam olayları için para toplamak için kullanabilecekleri bir hizmet olan Indiegogo Life'ı başlatmıştır. Indiegogo Life bir platform ücreti talep etmemektedir. 2015 yılında Indiegogo Life, Generosity.com olarak yeniden adlandırılmıştır.

YILDIZI PARLAYAN BİR FİNANSMAN YÖNTEMİ: KİTLE FONLAMASI SİSTEMİ

GoFundMe, kutlamalar ve mezuniyetler gibi olaylardan kazalar ve hastalıklar gibi koşullara kadar çeşitli etkinlikler için para toplamasına olanak tanıyan, kâr amacı gütmeyen bir Amerikan kitle fonlaması platformudur. 2010'dan 2020'nin başına kadar, 120 milyondan fazla bağışçının katkılarıyla platformda 9 milyar doların üzerinde para toplanmıştır. Şirketin merkezi Kaliforniya- Redwood City'de olup, SanDiego ve Dublin'de ofisleri; Fransa , İspanya , Almanya , İtalya ve Birleşik Krallık'ta operasyonları bulunmaktadır.

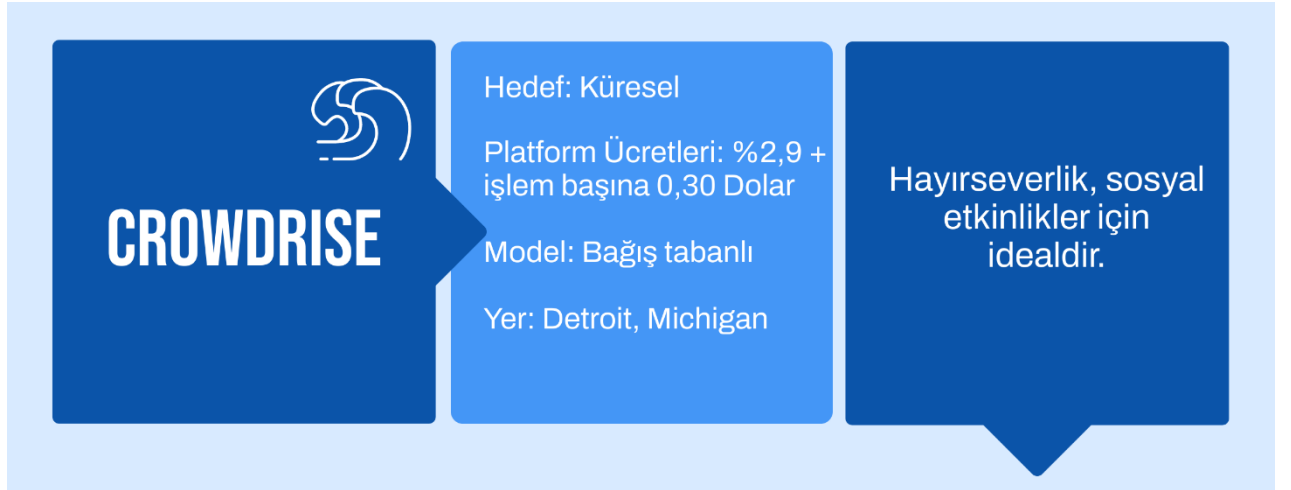
RocketHub, 2010 yılında başlatılan bir çevrimiçi kitle fonlaması platformudur. New York City merkezli, kullanıcıları (müzisyenler, girişimciler, bilim adamları, oyun geliştiricileri, hayırseverler, film yapımcıları, dahil fotoğrafçılar, tiyatro yapımcıları/yönetmenleri, yazarlar ve moda tasarımcıları) etkinliği yayınlanmıştır. 190'dan fazla ülkede faaliyet gösteren RocketHub, bir zamanlar Amerika'nın en büyük kitle fonlaması platformlarından biri olarak kabul edilmiştir. Ayrıca RocketHub, ağ televizyonu ile ortak olan ilk kitle fonlaması platformudur.

YILDIZI PARLAYAN BİR FİNANSMAN YÖNTEMİ: KİTLE FONLAMASI SİSTEMİ

CrowdRise, bağış tabanlı kâr amacı gütmeyen bir kitle fonlaması platformudur. CrowdRise, 2017 yılında GoFundMe tarafından satın alınmıştır. CrowdRise'in bağış toplama modeli, daha fazla insanın bağış yapmasına ve daha fazla fon toplanmasına yol açabilecek olan, geri vermeyi eğlenceli hale getirme nosyonuna dayanmaktadır. Platform, kullanıcıları bağış toplama ve bağışta bulunmaya teşvik etmek için oyunlaştırma ve ödül puan sistemi kullanmaktadır.

Varsayılan "Başlangıç" fiyatlandırması, kâr amacı gütmeyen kuruluştan her bağıştan %5 platform ücreti ve ayrıca bağış başına %2,9 + 0,30 dolarlık bir ödeme işlem ücreti (kredi kartı ücreti) tahsil etmektedir. Bağışçılar, bağış tutarına ek olarak ücret ödemeyi veya bağış tutarına ek olarak bağış tutarının düşülmesini tercih edebilirler.

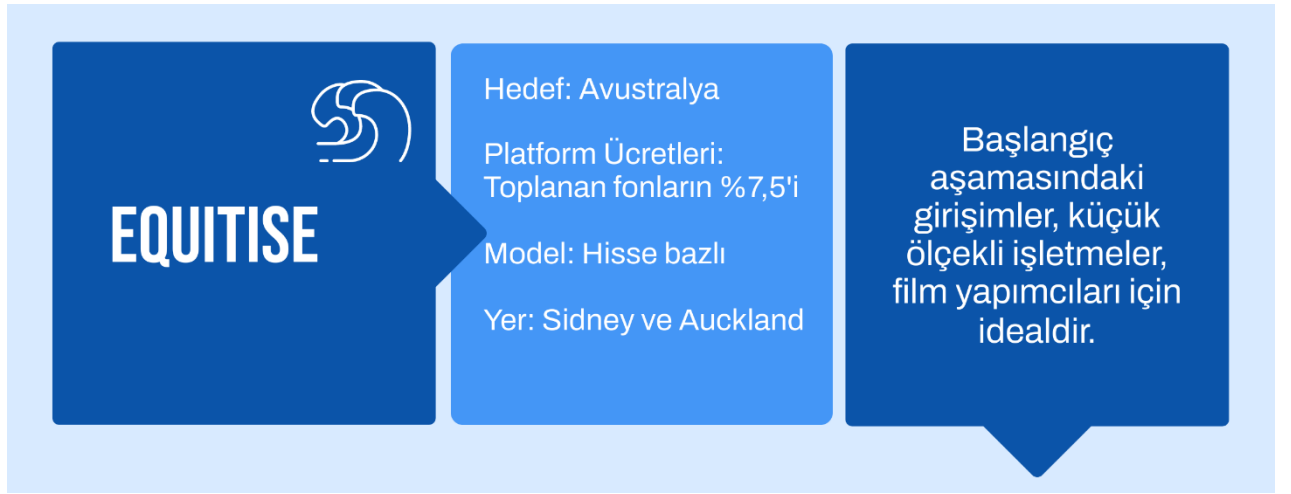
MightyCause, kâr amacı gütmeyen, kuruluşları, insanları ve inandıkları davaları güçlendirmek için çalışan bir çevrimiçi bağış toplama yazılımıdır. Bu platformda milyon dolarlık şirketlerden sıradan insanlara, ihtiyacı olanlar için bağışlar toplanmaktadır.

YILDIZI PARLAYAN BİR FİNANSMAN YÖNTEMİ: KİTLE FONLAMASI SİSTEMİ

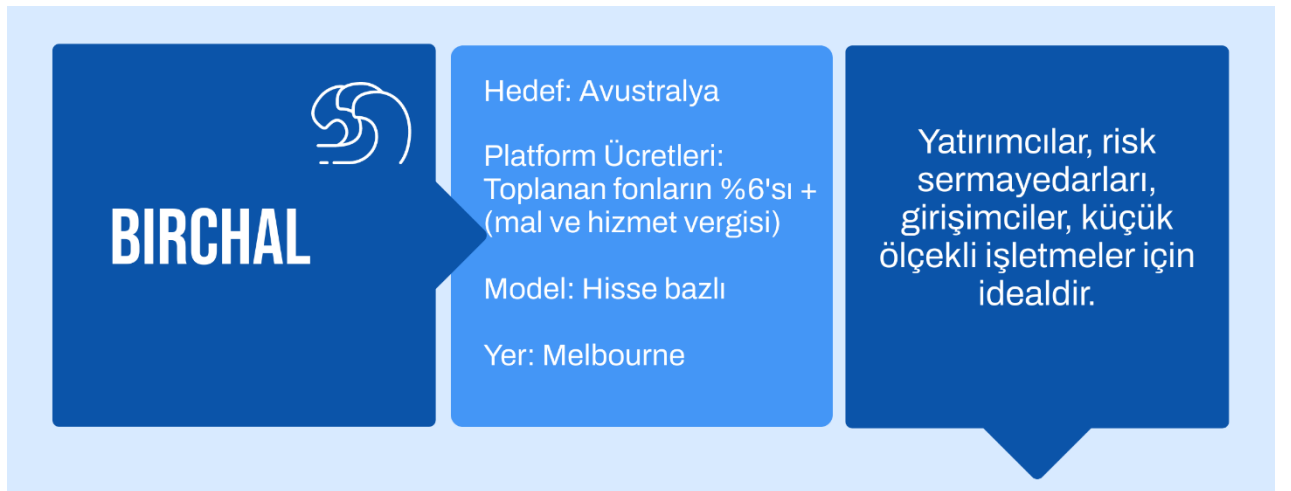
Equitise kitle fonlaması, özel şirket menkul kıymetlerinin bir grup insana yatırım için çevrimiçi olarak sunulmasıdır ve bu nedenle sermaye piyasalarının bir parçasıdır. Öz sermaye kitle fonlaması, ticari bir girişime yapılan yatırımı içerdiğinden, genellikle menkul kıymetlere ve finansal düzenlemelere tabidir.

Equitise kitle fonlaması, geniş yatırımcı gruplarının öz sermaye karşılığında başlangıç şirketlerini ve küçük işletmeleri finanse etmesini sağlayan bir mekanizmadır. Yatırımcılar bir işletmeye para vermekte ve o işletmenin küçük bir parçasının mülkiyetini almaktadır. İş başarılı olursa, o işteki bir payın değeri kadar değeri de artmaktadır- tersi de doğrudur.

Birchal, perakende yatırımcılar için pazar lideri olan ve 2018-2021 yılları arasında Avustralya perakende sermaye kitle fonlaması pazarında toplanan 146,6 milyon Avustralya Doları'nın 94 milyon Avustralya dolarlık kısmını alan bir Avustralya öz sermaye kitle fonlaması platformudur.

Birchal, Nisan 2022'de platformunda kendi hisselerini sunmuş ve yaklaşık 600 yatırımcının katılımıyla bir saatten biraz fazla bir sürede 3 milyon dolarlık maksimum fonlama hedefine ulaşmıştır.

YILDIZI PARLAYAN BİR FİNANSMAN YÖNTEMİ: KİTLE FONLAMASI SİSTEMİ

Crowdcube, "ya hep ya hiç" modelinde çalışmaktadır. Bir satış, yatırım hedefine ulaştığında, işletme toplanan fonu almaktadır. Aksi takdirde yatırımcılardan fon alınmamaktadır. Başarılı finansman kampanyaları için bir komisyon tahsil edilmektedir. Platform, potansiyel yatırımcıları bir teklif hakkında uyarmak için büyük ölçüde sosyal medyayı kullanmaktadır.

CROWDCUBE

Hedef: Birleşik Krallık

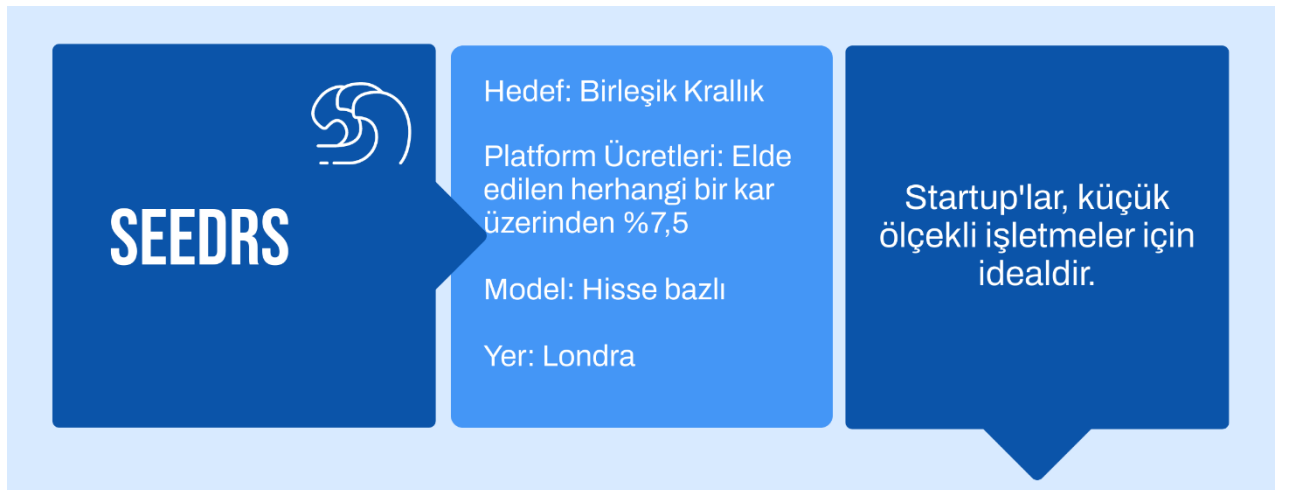
Platform Ücretleri: %7 başarı ücreti ve toplanan fonların %0,75-%1,25'i

Model: Hisse bazlı

Yer: Exeter

Yatırım, işletme, başlangıç, girişimci, küçük işletme, öz sermaye, kitle fonlaması, melek yatırımcılar ve işletme finansmanı için idealdir.

2018 yılında 186 başarılı satış konuşmasıyla bu kitle fonlaması platformu, 195 milyon £ yatırım yapmayı başarmıştır. Seedrs %74 saha başarı oranına sahiptir. Bu platformda toplanan en büyük fon, 1.000'den fazla yatırımcıdan 11,2 milyon € toplayan TransferGo'dan gelmiştir.

SEEDRS

Hedef: Birleşik Krallık

Platform Ücretleri: Elde edilen herhangi bir kar üzerinden %7,5

Model: Hisse bazlı

Yer: Londra

Startup'lar, küçük ölçekli işletmeler için idealdir.

8. SONUÇ

Kitleseel fonlama; bir ürün, organizasyon ya da projenin dijital platformlar aracılığı ile tanıtılması ve gerçekleştirilmesi için gerekli olan fonun doğrudan bu platformlar üzerinden temin edilmeye çalışılmasıdır. Özetle alternatif bir finansman yöntemi olarak bir ön talep oluşturma ve iş avansı toplama faaliyetidir.

Kitleseel fonlama sürecinin ilk adımında girişimciler, seçtikleri platforma projelerini anlatan bir başvuru yapar. Başvuru platform tarafından kabul edilirse, projenin gerçekleştirilebilmesi için gerekli fon tutarı ve zaman dilimi belirlenir. Girişimciler, oluşturulan kampanya süresince yatırımcıları bilgilendirir. Fon oluşturulması aşamasında ise yatırımcılar farklı projeleri inceleme ve seçtikleri projeye fon yatırma olanağı bulur. Öngörülen sürede fon toplandığı takdirde, ilgili platform önceden belirlenen komisyon tutarını keserek proje sahibine ödeme yapar. Belirlenen süre zarfında fon toplanmazsa, bazı platformlar komisyon tutarı kesmeyebilir.

Kitle fonlaması finansman şekli dünyada 1990'lı yıllardan itibaren uygulanmıştır. 2008 finansal krizi sonrasında erken aşama finansmana ihtiyaç duyan işletmeler bankalardan kredi almakta zorlanmıştır. Bu durum, ekonomik kalkınmayı destekleyici potansiyele sahip yenilikçi teknoloji odaklı girişimlerin hayata geçmesi ve sürdürülebilir olmasına engel olmuştur. Kitle fonlaması sistemi aracılığıyla tecrübeli ya da tecrübesiz yatırımcıların bir araya gelmesi ve yatırım ortamından uzak kalan yatırımcı kitlesinin tasarruflarının yatırıma yönlendirilmesini öngörmektedir.

Ülkemizde ise 2010 yılında kurulan kitle fonlaması platformu ile uygulamaya geçilmiştir. 2017 yılında gerçekleşen kanun değişikliği öncesinde ülkemizde yalnızca ödül ve bağış temelli kitle fonlaması modeli uygulanmıştır. Yapılan kanun değişikliği ile öz kaynak temelli kitle fonlaması yasal mevzuata bağlanmıştır.

Ülkemizde kitle fonlamasına dayalı finansman modelleri daha çok yeni olduğundan istenilen gelişme henüz sağlanamamıştır. Bu fonlama yöntemine yönelik; yönlendirme konusundaki eksiklikler, bağışın nasıl yapılacağıının yeterince anlaşılabilmesi, bağış yapabilmek için hesap açma zorunluluğu, karmaşık site tasarımı, zaman alıcı fonlama aşamaları kitle fonlaması platformlarının kullanımında karşılaşılan zorluklardandır.

9. KAYNAKÇA

- https://ec.europa.eu/growth/access-finance/guide-crowdfunding/what-crowdfunding/crowdfunding-explained_en
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Crowdfunding>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Kitle_fonlamas%C4%B1#Finansal_getirisi_olmayan_modeller
- <https://www.isbank.com.tr/blog/kitleselefonlama-nedir>
- <https://republic.com/blog/investor-education/what-is-crowdfunding-and-how-does-it-work>
- <https://istfonbul.iu.edu.tr/Home/What>
- <https://www.esin.av.tr/tr/2021/11/02/ikisi-bir-arada-kitle-fonlamasi-borclanma-ve-paya-dayali-kitle-fonlanmasi-tek-tebligde/>
- <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2018/11/D%C3%BCnyada-ve-T%C3%BCrkiye%E2%80%99de-Y%C3%BCksek-H%C4%B1z%C4%B1-Tren-%C4%B0%C5%9Fletmecili%C4%9Fi.pdf>
- <https://webrazzi.com/2020/10/12/kitleselefonlama-sektoru-2022-te-57-milyar-dolar-olacak/>